

La dreta que hi ha

JORDI GARCIA-PETIT

AVUI, 16/09/10

L'alternança en el govern entre forces polítiques d'ideari diferent és una de les virtuts de la democràcia parlamentària. A Espanya i a Catalunya ja s'han viscut diverses experiències d'alternança, cosa que ha provat la maduresa del sistema democràtic. Dit això com a elogi de l'estabilitat política assolida, seria bo deturar-se a fer una primera reflexió sobre l'alternança possible en el govern de l'Estat per les repercussions de caràcter general i les particulars per a Catalunya que comportaria.

El sistema electoral espanyol –majoritari atenuat– facilita un bipartidisme entre els dos partits grans d'implantació estatal, PSOE i PP, corregit en la pràctica, quan no es té la majoria absoluta, per la necessitat de suports parlamentaris de partits de les autonomies, sovint amb combinacions de geografia variable. Avui, qualsevol alternança al govern central, dins la lògica del bipartidisme, passa, inevitablement, pel PP dirigit per Mariano Rajoy, que podria governar en minoria amb el suport parlamentari puntual de les formacions de centredreta autonòmiques, o confortablement si obtingués la majoria absoluta parlamentària. En el bipartidisme existent, en el qual els dos partits majoritaris ja han estat a una banda i a l'altra de la barrera, el balanç per jutjar el partit que aspiri a governar hauria d'incloure tant el que va fer quan governava com el que hagi fet a l'oposició.

Les dues legislatures del govern del PP van deixar a molts un regust amarg per la tensió permanent creada com a estil de govern, pel to agre i crispat de José María Aznar com a president del govern, pel total

lliurament a la ideologia de l'ultraliberalisme i a la doctrina de les guerres preventives de George W. Bush, per les polítiques de retrocés en matèria de drets i llibertats, conquestes socials i construcció de l'estat de les autonomies, per l'intent d'engany monstruós al voltant dels atemptats de l'11-M... Durant la primera etapa a l'oposició (2004-2008), Mariano Rajoy, designat successor per José María Aznar, l'ombra omnímoda del qual el tapà i desdibuixà contínuament, mantingué en llocs clau del partit Ángel Acebes i Eduardo Zaplana, dos radicals, ressentits per la derrota a les urnes. El resultat va ser una oposició feroç, maldestra, grollera en les formes, sense idees ni alternatives.

La segona etapa ha estat en certa manera pitjor. Mariano Rajoy s'ha pogut desempallegar en part de la tutela asfixiant, s'ha desfet del llast dels ressentits i ha aconseguit constituir un cert equip propi, però ha quedat encara més al descobert el seu estat de nuesa política i de manca de lideratge. Com a polític és indecís, ambigu, amb una retòrica parlamentària carregosa, buida, adobada amb la tàctica simple i repetitiva de titllar d'inútil tot el que el govern emprèn i amb unes línies estratègiques deplorables: deixar podrir la situació i fomentar subliminàriament l'abstenció de l'electorat del centre esquerra i de l'esquerra, confiant en la fidelitat del vot conservador. Al llarg de la crisi econòmica, quan més falta feia una oposició amb idees sòlides, el PP no s'ha compromès i s'ha limitat a un degoteig de vaguetats. Desgraciadament no hi ha hagut al nivell estatal l'oposició serena i constructiva que calia; l'única oposició amb cara i ulls ha vingut dels partits minoritaris, sense prou pes per ser decisius. ¿Quina confiança es pot fer a un partit que havent perdut l'oposició pretén guanyar el govern? I més descoratjador encara pel missatge d'anomia que s'envia a

la societat, ¿quina és l'ètica d'un partit que creu que la corrupció no passa factura a l'hora de les eleccions?

La dreta espanyola, de la qual el PP és el màxim exponent, no ha tingut ocasió de –o no ha volgut– depurar-se ideològicament com ho feren les dretes d'Alemanya, Itàlia i França després de la guerra. Per això no pot evitar pulsions del passat, com ara la insubmissió davant lleis ilegítimes que no li agraden, la malvolença envers el sindicalisme o l'enemistat manifesta contra Catalunya. El gran partit de la dreta espanyola que pretenia construir José María Aznar, abastant des del centre fins a l'extrema dreta, no és una dreta europea: en la pràctica el marquen la pauta les ideologies dretanes i espanyolistes de sempre.